

Til Samferdselsdepartementet

11.mai 2016

postmottak@sd.dep.no

Valdresrådets innspill til NTP 2018-21(29)

Valdresrådet er et samarbeidsorgan mellom de 6 Valdreskommunene der også Oppland fylkeskommune og næringslivet i Valdres er godt representert.

Til det videre arbeid med NTP 2018-21(29) har Valdresrådet følgende

HOVEDBUDSKAP:

- 1. E16 må fullføres snarest mulig.**
  - E16 Fagernes-Hande prioriteres i NTP 2018-2021.
  - E16 Kvamskleiva må startes tidlig i NTP 2018-2021.(Byggeklar)
- 2. Framtidsmulighetene og potensialet for Fagernes lufthamn må vurderes – herunder flyrute og statlig drift**
- 3. Fv51 Valdresflya må vurderes i egen KVV som rask og ferjefri helårsveg Bergen-Trondheim.**

NÆRMERE OMTALE:

1. E16 må fullføres snarest mulig

E16 er den vintersikre europavegen over Filefjell som binder landsdeler og regioner sammen - og som raskt og rimelig kan fullføres.

- **Valdresrådet støtter fullt ut om Stamvegutvalgets innspill til NTP** (fylkeskommunene Hordaland, Sogn og Fjordane og Oppland, og 16 kommuner) av 15. april 2016 – jfr. vedlegg – og vil spesielt fokusere på at:

- ✓ **Den ensidige bruken av nettonytte pr. budsjettkrone må suppleres med andre prioriteringskriterier/argumenter for å få et helhetlig vurderingsgrunnlag.**

- Nyttekostnadsberegningene mister forøvrig mye av sin troverdighet når restkostnadene for E16 er 10mrd rimeligere enn nest billigste alternativ, og ikke 4.8 mrd. som angitt i Øst-Vest utredningen.

- Det er uheldig for E16 at tidsintervallet som velges i utredningen er 2005 til 2013. Mye anleggsarbeid i 2013 ga da en trafikkvekst på bare 7 % over Filefjell (desidert lavest av fjellovergangene), mens bruk av tilsvarende tall for 2004-2015 hadde gitt en vekst på 87 % (desidert høyest).

✓ **Andre viktige prioriteringskriterier er bl.a.:**

- Forutsigbar og effektiv transport. Filefjell er 100 % vintersikker, mens reststrekningene har dårlig vegstandard.
- Rask reisetid – bare 12 % av trafikken over fjellovergangene går mellom Oslo og Bergen. På andre strekninger er E16 ofte raskeste alternativ
- E16 er på strekningen Hønefoss-Voss den ubestridte hovedpulsåre gjennom Valdres, som har en mistet så vel jernbanen som flyruta.
- E16 binder landsdeler og regioner sammen:
  - Hovedtrase mellom det sentrale Vestlandet og Østlandet – spesielt områdene nord for Oslo
  - Europaveg mellom Bergen– til Gävle i Sverige (via Gardermoen)
  - Bjørgo-Gjøvik og Mjøsområdet
  - Raskeste veg mellom Bergen-Trondheim via Valdresflya
  - Oslo V- Nord Gudbrandsdalen/Stryn
  - Tyin-Årdal
  - Lærdal-Florø

Valdresrådet vil her vise til at E16 har den beste tilknytning til alle områdene på Østlandet nord for Oslo, men at ingen av hovedvegene østover/nordover fra E16 er inntegnet på kartene i Øst-Vest utredningen. Valdresrådet vil spesielt fokusere på at Fv. 33 Bjørgo-Gjøvik sammen med E16 binder Vestlandet sammen med hele Mjøsområdet og videre østover. Dette er befolkningsrike områder med mye industri, og trafikken på FV33 over Tonsåsen er på samme nivå som på E16 sør for Bjørgo.

Fv33 har en klar nasjonal funksjon som tilsier at den bør omklassifiseres til riksvegstatus. Valdresrådet er her mest opptatt av reststrekningen over Tonsåsen fullføres som planlagt i 2017-18. Da får hele strekningen Bjørgo-Gjøvik fullgod standard.

- Viktig å nyttiggjøre seg foretatte investeringer ved å fullføre de påbegynte hovedstrekninger.
- Gulstripestrategien (prioriterer først å bygge ut de smaleste strekningene på hovedvegnettet).
- Sammenhengende standard og utbygging.
- Kostbare Investeringer i vinterregularitet med små trafikkmengder er svært dyrt pr trafikant

- Ha respekt for tidligere vedtak og den helhetstenkning som lå bak det enstemmige – og endelige – Stortingsvedtak i 1975 om stamveg over Filefjell.

I stamvegutvalgets vedlagte innspill er disse supplerende prioriteringskriteriene og argumenter nærmere utdypet – og for en del relatert til E16 og Øst-Vestutredningen.

✓ **Stamvegutvalget har følgende prioriteringer:**

- Støtter prioriteringen av en samordnet planlegging og utbygging av veg og jernbane på strekningene:
  - Skaret-Hønefoss
  - Voss-Bergen

Og at disse startes opp så snart de er planmessig avklart.

- I første del av planperioden prioriteres også følgende reststrekninger mellom Hønefoss og Voss:
  - Fagernes-Hande
  - Kvamskleiva
  - Ljøsne- Tønjum
  - Nærøydalstunnellen
  - Oppheim- Voss

Felles for alle disse reststrekningene er at de har svært dårlig standard, utgjør markerte standardbrudd, de har tidligere vært prioritert i NTP og har god planstatus.

- Senere i perioden utbygges de gjenstående prosjektene Hande-Øye (rest), Bjørgo-Fagernes og Hønefoss-Oppland grense.

Gjennomføringen av alle disse prosjektene gir en effektiv utnyttelse av de allerede foretatte investeringer på E16, og at vi får fullført en rimelig og rassikker veg med sammenhengende god standard og 100 % vintersikkerhet mellom øst og vest. Dette med en veg som binder landsdeler og regioner sammen og som gir en god helhetsløsning med en fornuftig ressursbruk.

➤ **Valdresrådet er også enig i Stamvegutvalgets omtale av Øst-Vestutredningen, og at:**

- E16 opprettholdes som en av hovedforbindelsene mellom øst og vest, og at reststrekningene fullføres i tråd med prioriteringene ovenfor.
- Valdresrådet er også enig i at det foretas en samordnet og lik utredning av alle de 4 alternative hovedveger øst-vest før saken forelegges Stortinget. Det vises her til valdresordførernes henvendelse til samferdselsministeren den 25/2 då om at E16 og E134 med arm til Bergen må utredes på like vilkår som Rv7 og Rv52. Når det gjelder E134 med arm til Bergen

fikk denne massiv støtte i høringsrunden til Øst-Vestutredningen, og kom ut som både den raskeste og den trase med desidert høyeste nytteverdi. Fullføring av dette alternativ vil innebære et naturlig valg for de som skal raskt mellom byområdene Oslo og Bergen og områdene sør for Oslo og Vestlandet. Dette vil for øvrig bli en svært god kombinasjon med E16 som best dekker opp forbindelsene mellom sentrale deler av Vestlandet og hele Østlandet fra Oslo og nordover mot Trondheim.

- Valdresrådet har for øvrig positivt merket seg at stamvegutvalget har fokusert på KVU for Valdresflya.

Valdresrådet vil tilføye viktigheten av å ha et effektivt, pålitelig og miljøtilpasset transportsystem, og at dette blir enda viktigere med stadig tiltagende ekstremvær. Dette styrker E16 over Filefjell, som både er vintersikker og har vesentlig mindre nedbør enn de andre fjellovergangene.

Valdresrådet støtter fullt ut stamvegutvalgets innspill til NTP, og vil be om at E16 fullføres snarest mulig – gjerne i tråd med de foreslåtte prioriteringene ovenfor.

- **E16 Fagernes-Hande prioriteres i NTP 2018-21**

- ✓ Full enighet om trasevalg i begge kommuner etter 40 års debatt om alternative vegvalg gjennom Fagernes sentrum. Her er årsgjennsnittet på ca 10000. Utviklingen av regionsentret hemmes i påvente av ny veg, og det er tidvis store kødannelser gjennom Fagernes spesielt ved helge- og ferietrafikk. Vegen videre til Hande er smal og ulykkesbelastet.
- ✓ Prosjektet ble sammen med Kvamskleiva høyst prioritert i KVU Bjørgo-Øye i 2011, og var prioritert i annen periode i både NTP 2010-14(19) og NTP 2014-17(23). I 2014 ble kommunedelplan enstemmig vedtatt av i Vestre Slidre og Nord Aurdal – som begge har bidratt finansielt i planlegging av strekningen.
- ✓ Nord Aurdal kommune, Oppland fylkeskommune, Statens vegvesen og lokalt næringsliv la i juni 2015 frem en samordnet areal- og transportstrategi (ATP) for Fagernes og Leira.
- ✓ Prosjektet, som leder E16 trafikken utenom Fagernes sentrum, er kostnadsberegnet til 2.3 mrd. - og vil redusere kjørelengden langs E16 med 3 km, fra 18 km til 15 km, og øke fartsgrensen fra 60 til 80 km/t. Innspart reisetid blir ca. 7 min.
- ✓ Fagernes-Hande inngår ikke i det foreliggende plangrunnlaget for NTP 2018-21(29), men er blant de reststrekningene langs E16 som et samlet stamvegutvalg har prioritert i 2018-21.

Valdresrådet vil henstille om at E16 Fagernes–Hande prioriteres i NTP 2018-21

- **E 16 Kvamskleiva må startes opp tidlig i NTP 2018-2021**

Byggeklar)

- ✓ I Kvamskleiva, som i tillegg til gjennomgangstrafikken er skole og arbeidsveg, går det årlig ca. 170 ras (stein og is).
- ✓ Høyest prioriterte rassikringsprosjekt i hele SVV region øst.
- ✓ Prosjektet ble sammen med Fagernes-Hande høyest prioritert i KVU Bjørge-Øye i 2011 og var prioritert i annen periode både i NTP 2010-19 og NTP 2014-23 Reguleringsplan ble vedtatt i april 2015, byggeplan blir klar høsten 2016 og prosjektet kan startes i 2017 om det blir finansiert (rassikringsmidler)
- ✓ Prosjektet er kostnadsberegnet til 500 mill.kr, og vil gi 5.3 km ny veg – herav 1.8 km i tunnel. Innspart reiselengde er 940 m.
- ✓ I planprosessen har det vært antatt anleggsstart i 2018, men i plangrunnlaget for NTP 2018-21(29) fremgår det at oppstart er forskjøvet til 2022-23

Valdresrådet vil henstille om at Kvamskleiva i tråd med tidligere planer startes opp tidlig i NTP 2018-21

2. Framtidsmulighetene for Fagernes lufthavn må vurderes – herunder ruteopplegg og statlig drift

Fagernes lufthavn ble i Norsk luftfartsplan 1986-89 ble prioritert utbygd som kortbaneflyplass tilknyttet kortbanerutenettet. I tillit til at staten ivaretok dette ansvaret påtok «distriktet» seg merkostnadene til utvidelse til charterflyplass.

Valdresrådet har tidligere sagt fra hva det synes om de prosesser og argumenter som har ført til at staten nå vil «spare» både driftsutgifter og rutesubsidier på denne rimeligste av de 28 regionale lufthavner, og som for øvrig er den eneste flyplass der «distriktet» selv har gått inn med store midler for å videreutvikle flyplassen.

En viktig årsak til denne satsingen har vært at Valdres har store sysselsettingsandeler i reiseliv og tilknyttede næringer, og at en flyplass gir store framtidsmuligheter for verdiskaping i hele fjellregionen.

Et hovedproblem har vært at flyplassen aldri har fått forsøkt et skikkelig ruteopplegg, som stadig er blitt dårligere, genererte liten trafikk og høyt subsidiebeløp pr passasjer.

I tilknytning til statsbudsjettet for 2015 vedtok Stortinget, med et knapt flertall, å ikke utlyse nytt rutetilbud fra 01.04.2016, og ba samtidig om at Samferdselsdepartementet og Avinor sammen med lokale myndigheter og næringsliv å sette i gang en prosess for å:

- vurdere framtidsmulighetene og potensialet for Fagernes lufthavn
- finne fram til en driftsform som ivaretar chartertrafikken - og at det her var hensiktsmessig med et statlig engasjement.

Det siste punktet har det senere blitt arbeidet med, og dette har resultert i en driftsform der det statlige engasjement bortfaller, mens det ennå ikke er startet opp noen prosess for å vurdere framtidsmulighetene og potensialet

Det er viktig å få en endelig avklaring på framtidsmulighetene før det mulighetsrommet Fagernes lufthavn gir det omliggende distrikt bygges ytterlig ned.

Valdresrådet vil henstille til Samferdselsdepartementet om at det snarest startes opp en vurdering av framtidsmulighetene og potensialet for Fagernes lufthavn-herunder ruteopplegg og statlig drift

3. Fv51 Valdresflya må vurderes i egen KVV som rask og ferjefri helårsveg Bergen–Trondheim.

- Oppland fylkeskommune og de berørte regioner/kommuner har tatt initiativ til å se på muligheten for lenger åpningstid og helårsveg over Fv51 Valdresflya.
- E16 og Fv51 over Valdresflya inngår i raskeste forbindelse mellom Oslo sentrum og spesielt områdene vest for Oslo til Nord Gudbrandsdalen/Stryn/Geiranger
- E39 er utpekt som den framtidige hovedforbindelsen mellom Bergen og Trondheim og er så langt kostnadsberegnet til 246 mrd.(!) Dette er et langsiktig prosjekt. Det bør vurderes om E16 fra Bergen til Ryfoss i Valdres og videre over Eggeåsen til Fv51 over Valdresflya og til E6 i Gudbrandsdalen kan være et raskt og rimelig alternativ inntil E39 blir fullført.
Stamvegutvalget har derfor også gitt innspill på at det bør gjennomføres en KVV for Valdresflya som rask forbindelse Bergen-Trondheim

Valdresrådet støtter forslaget om en KVV for å vurdere Valdresflya som helårsveg og som en rask og ferjefri forbindelse Bergen-Trondheim.

Valdresrådet vil avslutningsvis poengtere at samferdselsinvesteringer og flytilbud er avgjørende for utviklinga i reiselivsområder som Valdres.

Med vennlig hilsen

Valdresrådet

v/Inger Torun Klosbøle

Rådsleder

Jørund Ødegård Lunde

Daglig leder